

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Рішенням приймальної комісії
Національного університету
«Одеська юридична академія»
Ректор, професор

Олег ГОДОЩАК
(протокол № 3 від 05.05.2026р.)

ПРОГРАМА

вступного випробування до аспірантури з «Іноземних мов» для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальностей: D8 «Право», D9 «Міжнародне право», F3 «Комп'ютерні науки», C2 «Політологія», C4 «Психологія», B10 «Філософія», B11 «Філологія», D3 «Менеджмент» на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня (магістра, спеціаліста)

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступне випробування з іноземної мови до аспірантури проводиться у формі комплексного іспиту, який відповідає змісту Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

Метою вступного випробування з іноземної мови є визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності вступників до аспірантури, необхідної для здійснення наукової, освітньої та професійної діяльності, а також оцінювання здатності використовувати іноземну мову для опрацювання фахової літератури, академічної комунікації та проведення наукових досліджень.

Допуск вступників до вступного випробування здійснюється за умови наявності документа, який засвідчує особу (зокрема, з використанням додатка Дія). У разі неможливості ідентифікації вступника вступне випробування проводитися не може. Вступне випробування проводиться згідно з графіком, складеним приймальною комісією. Вступники, які не з'явилися на вступне випробування без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях та в конкурсі не допускаються.

ФОРМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування з іноземної мови для вступників до аспірантури Національного університету «Одеська юридична академія» спрямоване на визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності вступників, їхньої готовності використовувати іноземну мову в науковій, академічній та професійній діяльності, а також здатності працювати з автентичними іншомовними джерелами.

Вступне випробування передбачає виконання двох письмових завдань:

1. **Письмовий переклад автентичного іншомовного тексту українською мовою.** Вступнику пропонується автентичний текст іноземною мовою обсягом близько 300 слів, тематично пов'язаний із науковою, академічною, суспільно-політичною, правничою або професійною сферою. Під час виконання завдання вступник має продемонструвати розуміння змісту, логічної та структурно-семантичної організації іншомовного тексту, володіння загальнонауковою і професійною лексикою, а також уміння адекватно відтворювати зміст оригіналу засобами української мови. Особлива увага приділяється точності передачі основної та додаткової інформації, правильності перекладу термінологічних одиниць, дотриманню лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови, а також змістовій і структурній відповідності перекладу тексту оригіналу.

2. **Написання есе іноземною мовою.** Друге завдання передбачає створення самостійного письмового висловлювання на запропоновану тему (200-250 слів). Есе має продемонструвати здатність вступника логічно, послідовно й аргументовано викладати власну позицію іноземною мовою, формулювати та обґрунтовувати думки, наводити релевантні аргументи й приклади, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та формулювати висновки. Під час оцінювання враховуються відповідність змісту заданій темі, логічність і зв'язність викладу, структурованість тексту, аргументованість авторської позиції, лексичне різноманіття, граматична правильність, доречність використання засобів міжфразового зв'язку та дотримання норм академічного письма.

Таким чином, вступне випробування має комплексний характер і дає змогу оцінити **рецептивні та продуктивні іншомовні вміння вступника**, зокрема здатність розуміти й перекладати автентичні тексти, оперувати загальнонауковою та фаховою термінологією, а також створювати логічно організовані, змістовно завершені й мовно коректні письмові

тексти іноземною мовою. Рівень володіння іноземною мовою має бути достатнім для подальшої роботи з іншомовною науковою літературою, підготовки наукових публікацій, участі в академічній комунікації та здійснення дослідницької діяльності в процесі підготовки здобувача ступеня доктора філософії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1. Загальні положення

Оцінювання результатів вступного випробування з іноземної мови здійснюється відповідно до змісту та структури екзаменаційних завдань і спрямоване на визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності вступника, необхідної для здійснення наукової, академічної та професійної діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Вступне випробування передбачає виконання двох письмових завдань:

1. **письмовий переклад автентичного тексту іноземною мовою обсягом близько 300 слів українською мовою;**
2. **написання есе іноземною мовою на запропоновану тему (200-250 слів).**

Максимальна кількість балів за вступне випробування становить 200 балів:

- **письмовий переклад – максимум 100 балів;**
- **есе іноземною мовою – максимум 100 балів.**

Оцінювання здійснюється аналітично за окремими критеріями. Кожен критерій оцінюється в діапазоні 0–25 балів.

2. Критерії оцінювання письмового перекладу

Письмовий переклад автентичного іншомовного тексту українською мовою оцінюється за чотирма критеріями:

Критерій	Максимальний бал
1. Повнота та точність передачі змісту оригіналу	25
2. Адекватність перекладу лексики та термінології	25
3. Граматична та синтаксична правильність перекладу	25
4. Стилiстична відповідність та нормативність українського тексту	25
Разом	100

Критерій 1. Повнота та точність передачі змісту оригіналу – 0–25 балів

23–25 балів – відмінно. Зміст оригіналу передано повно, точно й адекватно. Збережено основну та додаткову інформацію, логічні зв'язки, смислові акценти й авторські інтенції. Пропуски або змістові спотворення відсутні чи мають поодинокий несуттєвий характер.

19–22 бали – добре. Зміст тексту передано переважно повно й правильно. Можливі окремі неточності або незначні пропуски другорядної інформації, які не спотворюють загального змісту оригіналу.

15–18 балів – задовільно. Основний зміст тексту передано, однак наявні окремі змістові неточності, пропуски або невиправдані трансформації. Деякі смислові зв'язки відтворено неповно.

10–14 балів – слабо. Зміст оригіналу відтворено лише частково. Наявні суттєві пропуски, неточності та змістові спотворення, які ускладнюють розуміння окремих фрагментів.

0–9 балів – незадовільно. Значну частину змісту не передано або передано неправильно. Численні змістові помилки та пропуски спотворюють основну інформацію тексту.

Критерій 2. Адекватність перекладу лексики та термінології – 0–25 балів

23–25 балів – відмінно. Лексичні одиниці, загальнонаукова та фахова термінологія перекладені точно й відповідно до контексту. Вступник демонструє широкий словниковий запас і вміння добирати нормативні українські відповідники.

19–22 бали – добре. Лексичні та термінологічні одиниці загалом перекладені правильно. Наявні поодинокі неточності у виборі відповідників, які не впливають на загальне розуміння тексту.

15–18 балів – задовільно. Основна лексика перекладена адекватно, однак спостерігаються неточності у відтворенні термінів, колокацій, багатозначних слів або контекстуально зумовлених значень.

10–14 балів – слабо. Словниковий ресурс обмежений; трапляються численні помилки у перекладі лексичних і термінологічних одиниць, калькування та невдалі відповідники.

0–9 балів – незадовільно. Лексичні та термінологічні помилки мають системний характер і призводять до суттєвого спотворення змісту.

Критерій 3. Граматична та синтаксична правильність перекладу – 0–25 балів

23–25 балів – відмінно. Граматичні та синтаксичні конструкції оригіналу передано нормативними засобами української мови. Структура речень природна, граматичні помилки практично відсутні.

19–22 бали – добре. Переклад демонструє добрий рівень володіння граматичними та синтаксичними нормами. Наявні окремі помилки, що не ускладнюють сприйняття тексту.

15–18 балів – задовільно. Трапляються помилки у відтворенні складних граматичних конструкцій, часових і видових відношень, синтаксичних зв'язків, однак основний зміст залишається зрозумілим.

10–14 балів – слабо. Граматичні та синтаксичні помилки є численними; помітний вплив структури мови оригіналу на український текст, що ускладнює його сприйняття.

0–9 балів – незадовільно. Граматична організація перекладу незадовільна; системні помилки істотно ускладнюють або унеможливають правильне розуміння тексту.

Критерій 4. Стилiстична вiдповiднiсть та нормативнiсть українського тексту – 0–25 балів

23–25 балів – відмінно. Переклад стилістично адекватний оригіналу, характеризується природністю, зв'язністю та нормативністю українського мовлення. Орфографічні й пунктуаційні помилки практично відсутні.

19–22 бали – добре. Стилiь загалом вiдповiдає характеру вихiдного тексту. Наявні окремі стилістичні, орфографічні або пунктуаційні неточності, які не впливають на якість сприйняття.

15–18 балів – задовільно. Спостерігаються стилістичні невідповідності, буквальний переклад окремих конструкцій, окремі порушення норм української мови.

10–14 балів – слабо. Стилiстичне оформлення перекладу недостатньо вiдповiдає оригіналу; наявні численні мовні, орфографічні та пунктуаційні помилки.

0–9 балів – незадовільно. Текст перекладу не вiдповiдає стилiстичним i мовним нормам української мови; численні помилки суттєво ускладнюють його сприйняття.

3. Критерії оцінювання есе іноземною мовою

Есе оцінюється аналітично за чотирма незалежними критеріями, які корелюють із дескрипторами писемного мовлення CEFR (Common European Framework of Reference for Languages).

Критерій	Аспект CEFR	Максимальний бал
----------	-------------	------------------

Критерій	Аспект CEFR	Максимальний бал
1. Розкриття теми та зміст	Виконання завдання, аргументація	25
2. Організація та зв'язність	Coherence / cohesion	25
3. Лексичний ресурс	Vocabulary range & control	25
4. Граматика, орфографія та пунктуація	Grammatical accuracy	25
Разом		100

Критерій 1. Розкриття теми та зміст – 0–25 балів

23–25 балів – відмінно. Есе повністю відповідає запропонованій темі та комунікативному завданню. Авторська позиція сформульована чітко й послідовно; основні ідеї глибоко розкриті та підкріплені доречними аргументами, прикладами, фактами чи ілюстраціями. Висновки логічні й обґрунтовані.

19–22 бали – добре. Тему розкрито повно; авторська позиція зрозуміла та загалом послідовна. Основні ідеї аргументовані, хоча окремі положення можуть бути недостатньо деталізованими або мати дещо загальний характер.

15–18 балів – задовільно. Основні аспекти завдання охоплено, проте нерівномірно. Авторська позиція наявна, але подекуди нечітка або повторювана. Частина ідей недостатньо розгорнута чи аргументована.

10–14 балів – слабо. Завдання виконано частково. Авторську позицію заявлено, проте розвинуто недостатньо; аргументація слабка, можливий нерелевантний матеріал, висновки недостатньо обґрунтовані або відсутні.

0–9 балів – незадовільно. Тему практично не розкрито; відповідь не відповідає або лише частково відповідає завданню. Авторська позиція відсутня чи незрозуміла, аргументація практично відсутня.

Критерій 2. Організація та зв'язність – 0–25 балів

23–25 балів – відмінно. Текст має чітку логічну композицію: вступ, основну частину та висновок. Абзацування доречне, засоби міжфразового зв'язку різноманітні й природні, ідеї розвиваються логічно та послідовно.

19–22 бали – добре. Матеріал організовано логічно, простежується чітка змістова прогресія. Засоби когезії використовуються доречно, хоча можливі окремі випадки їх надмірного або недостатнього вживання.

15–18 балів – задовільно. Загальна структура тексту простежується, однак логічна прогресія місцями порушена. Засоби зв'язку можуть бути одноманітними або механічними, абзацування – нерівномірним.

10–14 балів – слабо. Організація тексту недостатньо чітка; логічна прогресія порушена, засобів зв'язку недостатньо або вони використовуються неправильно.

0–9 балів – незадовільно. Текст практично не структуровано; логічні зв'язки між ідеями відсутні або неочевидні, що істотно ускладнює розуміння.

Критерій 3. Лексичний ресурс – 0–25 балів

23–25 балів – відмінно. Вступник демонструє широкий і гнучкий словниковий запас, точність слововживання, доречне використання загальнонаукової, академічної та тематичної лексики, синонімічних засобів і сталих словосполучень. Стиль повністю відповідає академічному письму.

19–22 бали – добре. Словниковий запас достатньо широкий; лексика використовується переважно точно та доречно. Можливі окремі неточності у виборі слів або колокацій, що не впливають на розуміння.

15–18 балів – задовільно. Лексичного ресурсу достатньо для розкриття теми, проте його діапазон обмежений. Трапляються повтори, помилки у слововживанні або словотворенні, які загалом не перешкоджають розумінню.

10–14 балів – слабо. Словниковий запас обмежений, базова лексика часто повторюється. Помилки у виборі слів і словотворенні подекуди ускладнюють розуміння.

0–9 балів – незадовільно. Словниковий запас дуже обмежений; численні лексичні помилки спотворюють зміст або істотно перешкоджають розумінню.

Критерій 4. Граматика, орфографія та пунктуація – 0–25 балів

23–25 балів – відмінно. Використовується широкий діапазон граматичних і синтаксичних структур, уживаних гнучко й точно. Переважна більшість речень побудована правильно. Поодинокі помилки не впливають на розуміння. Орфографія та пунктуація практично бездоганні.

19–22 бали – добре. Використовуються різноманітні, у тому числі складні, граматичні конструкції. Вступник демонструє добрий контроль граматики, орфографії та пунктуації; наявні окремі помилки, які не спотворюють зміст.

15–18 балів – задовільно. Використовуються прості та складні речення, однак у складніших конструкціях трапляються граматичні, синтаксичні, орфографічні та пунктуаційні помилки, що подекуди ускладнюють розуміння.

10–14 балів – слабо. Переважають прості граматичні структури. Помилки є частими, спроби використання складних конструкцій здебільшого неточні, що помітно ускладнює сприйняття тексту.

0–9 балів – незадовільно. Контроль граматичних структур мінімальний. Помилки численні й системні, порушуються базові правила побудови речень, що істотно спотворює зміст.

4. Підсумкове оцінювання вступного випробування

Загальний результат вступного випробування визначається шляхом підсумовування балів, отриманих за два види письмової роботи:

Вид завдання	Максимальна кількість балів
Письмовий переклад автентичного тексту	100
Есе іноземною мовою	100
Загальний результат	200

Результати виконання завдань дають змогу комплексно оцінити здатність вступника розуміти та інтерпретувати автентичний іншомовний текст, здійснювати його адекватний переклад українською мовою, володіти загальнонауковою та фаховою лексикою, а також створювати самостійне аргументоване письмове висловлювання іноземною мовою відповідно до норм академічної комунікації.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ТЕМИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ВОЛОДІННЯ ЛЕКСИЧНИМ МІНІМУМОМ

I. ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНА СФЕРА

- Особистість та індивідуальний розвиток.
- Міжособистісна комунікація та соціальна взаємодія.
- Родина та сімейні цінності.
- Особистісні якості та професійні компетентності.
- Здоров'я, добробут і здоровий спосіб життя.
- Баланс між професійною діяльністю та особистим життям.
- Дозвілля, культурні інтереси та самореалізація.
- Особистісні та професійні пріоритети.
- Кар'єрне планування та професійне зростання.
- Цілі, перспективи та стратегії майбутнього розвитку.

II. СУСПІЛЬНО-КУЛЬТУРНА ТА ГРОМАДСЬКА СФЕРА

- Сучасне суспільство та глобальні виклики.
- Навколишнє середовище, сталий розвиток та екологічна відповідальність.
- Україна у світовому політичному, економічному та культурному просторі.
- Міжкультурна комунікація та міжнародне співробітництво.
- Подорожі, академічна мобільність і культурний обмін.
- Національна та світова культурна спадщина.
- Література, мистецтво та культурні практики.
- Засоби масової інформації, цифрові медіа та інформаційне суспільство.
- Молодь у сучасному світі.
- Споживча культура та стиль життя.
- Харчування, здоров'я та якість життя.
- Наука, інновації та технологічний розвиток.
- Видатні діячі науки, культури та суспільного життя.
- Права людини, громадянська відповідальність та демократичні цінності.
- Міжнародні організації та глобальні інтеграційні процеси.
- Історична пам'ять, традиції та культурна ідентичність.
- Музеї, виставки, кіно, телебачення та сучасні форми культурної комунікації.

III. ОСВІТНЬО-НАУКОВА СФЕРА

- Освіта як чинник особистісного та професійного розвитку.
- Системи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах.
- Академічна культура та доброчесність.
- Наукові дослідження та інноваційна діяльність.
- Академічна мобільність і міжнародна співпраця.
- Іноземні мови в освітній, науковій та професійній діяльності.
- Цифрові технології в освіті та науці.
- Безперервна освіта та концепція навчання впродовж життя.

ВИМОГИ ЩОДО ВОЛОДІННЯ МОВНОЮ КОМПЕТЕНЦІЄЮ

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Граматичний матеріал охоплює такі розділи: іменник (однина і множина іменників, присвійний відмінок, артикль); прикметник (ступені порівняння прикметників); прислівник (прислівники місця і часу, ступені порівняння прислівників, прислівникові звороти); займенник (види займенників та особливості їх уживання); числівник (кількісні та порядкові числівники); прийменник (види прийменників та особливості їх уживання); дієслово (видо-часові форми в активному та пасивному стані, наказовий спосіб, правильні та неправильні дієслова, безособові форми дієслова, модальні дієслова, герундій, дієприкметники Participle I та Participle II); речення (розповідні, питальні та спонукальні речення, члени речення, прямий і зворотний порядок слів, прості та складні речення, зокрема складносурядні й складнопідрядні, узгодження часів, пряма і непряма мова, умовні речення).

НІМЕЦЬКА МОВА

Граматичний матеріал охоплює такі розділи: артикль (означений, неозначений і нульовий артиклі); іменник (рід іменників, однина і множина, сильна, слабка та жіноча відміни іменників); прикметник (сильна, слабка та мішана відміни прикметників, ступені порівняння прикметників); прислівник (прислівники місця, часу, причини та мети, модальні й займенникові прислівники, ступені порівняння прислівників); займенник (особові, присвійні, вказівні, питальні, відносні, неозначені, взаємний та безособовий займенники); числівник (кількісні та порядкові числівники); прийменник (прийменники, що керують родовим, давальним, знахідним відмінками, а також прийменники подвійного керування); дієслово (сильні, слабкі та неправильні дієслова, модальні та зворотні дієслова, утворення й уживання часових форм Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt,

Futurum I, пасивний стан Präsens Passiv і Präteritum Passiv, наказовий спосіб, інфінітив з часткою zu і без неї, інфінітивні конструкції um ... zu, (an)statt ... zu, ohne ... zu, дієприкметники Partizip I та Partizip II); речення (розповідні, питальні та спонукальні речення, члени речення, прямий і зворотний порядок слів, складносурядні речення зі сполучниками und, aber, oder, denn, sondern та сполучниковими прислівниками darum, trotzdem, dann, deshalb, а також складнопідрядні речення: означальні (Attributsätze), з'ясувальні (Objektsätze), підрядні часу (Temporalsätze), причини (Kausalsätze), мети (Finalsätze), місця (Lokalsätze) та умови (Konditionalsätze)).

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Граматичний матеріал охоплює: артикль (означений, неозначений, частковий, злиті форми та випадки невживання); іменник (рід, утворення множини); прикметник (узгодження, місце в реченні, ступені порівняння); дієслово (дієслова I–III груп, займенникові дієслова, заперечна та питальна форми, часові форми дійсного способу Présent, Passé composé, Imparfait, Plus-que-parfait, Futur simple та інші, узгодження часів, Subjonctif, Conditionnel, наказовий спосіб, інфінітивні та каузативні конструкції, дієприкметникові форми, пасивний стан); займенник (особові, присвійні, вказівні, питальні, відносні, неозначені, заперечні та їх функції); числівник (кількісні та порядкові числівники); прислівник (основні типи, способи творення, ступені порівняння, місце в реченні); прийменник (основні форми та особливості вживання); сполучник (сурядності та підрядності); синтаксис простого і складного речення (порядок слів, заперечення, питання, пряма й непряма мова, непряме питання), а також типові синтаксичні конструкції, логічні та часові конектори, особливості керування дієслів і дієслівних зворотів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Англійська мова

Основна:

1. Hewings M. Advanced Grammar in Use [4th Edition]. Cambridge University Press, 2023. 323 p.
2. Mann M., Taylore-Knowles S. Destination B2. Grammar and Vocabulary. Macmillan Publishers, 2015. 254 p.
3. Murphy R. English Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English. Cambridge University Press, 2015. 328 p.
4. Practice in English: підручник з іноземної мови для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спец. 035 «Філологія» / уклад.: Ю. О. Томчаковська, Л. В. Строченко, О. Г. Томчаковський, Л. Д. Швелідзе, С. В. Єрмоєнко, К. В. Лесневська, К. О. Ковальова, НУ «ОЮА». Одеса : НУ «ОЮА», 2024. 399 с. URI : <https://hdl.handle.net/11300/27523>
5. Soars L., Soars J. New Headway. Upper-intermediate Course. Oxford University Press, 2019. 160 p.
6. Soars L., Soars J. New Headway. Intermediate Course. Oxford University Press, 2019. 160 p.

Додаткова:

1. Гороть Є. І. Великий англо-український словник. Вінниця : Нова книга; Харків : Ранок, 2011. 1700 с.
2. Павліченко О. М. Англійська мова. Граматичний практикум. Харків : Ранок, 2022. 320 с.
3. Словник-глосарій економіко-правових термінів / уклад. Ю. О. Томчаковська, Л. В. Строченко, С. В. Єрмоєнко, та ін. Університетська книга, 2024. 250 с. <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c470ed9f-4b1f-469c-a462-151c1f3bbbd9/content>

4. Федоров В. Граматика англійської мови. Доступно і просто. Київ : Арій, 2018. 304 с.
5. Moutsou E. Use of English B2 for all exams. MM Publications, 2009. 186 p.
6. Oxford Wordpower dictionary / Ed. by S. Wehmeier. Oxford University Press, 2013. 888 p.
7. Swan M. Practical English Usage. Oxford University Press, 2013. 688 p.

Французька мова

Основна:

1. Карпусь І. А. Французька ділова мова. Київ : МАУПІ, 2004. 248 с.
2. Крючков Г. Г., Мамотенко М. П., Хлопук В. С., Воеводська В. С. Прискорений курс французької мови. Київ : Вища школа, 2005. 283 с.
3. Плуток Р. С., Луцик В. М. 120 розмовних тем з французької мови. Тернопіль : Астон, 2000. 189 с.
4. Поглиблений курс французької мови. Підручник / Крючков Г. Г., Хлопук В. С., Корж Л. П. 2-е вид. Київ : Вища школа, 2000. 399 с.

Додаткова:

1. Драненко Г. Ф. Français, niveau avancé: Підручник для вищ. навч. закл. Київ; Ірпінь : ВТФ Перун, 2004. 232 с.
2. Костюк О. Л. Français, niveau intermédiaire : Підручник для вищ. навч. закл. Київ; Ірпінь : Перун, 2002. 223 с.
3. Опацький С. Є. Français, niveau débutant : Підручник для вищ. навч. закл. Київ; Ірпінь : Перун, 2003. 312 с.
4. Dictionnaire grammatical de A à Z toutes les difficultés de la langue française. Marabout, 1985. 474 p.

Німецька мова

Основна:

1. Бориско Н. Ф. Ukraine, Wir lesen, sprechen und diskutieren. Київ : Логос, 2004. 479 с.
2. Вікторовський В. Т. Енциклопедія німецьких тем. Харків, 2002.
3. Олійник В. О., Гавриш М. М. Німецька ділова мова. Київ : Практикум, 2003. 200 с.
4. Савчук І. Спілкуємось німецькою мовою (навчальний посібник). Тернопіль : Астон, 2003. 112 с.

Додаткова:

1. Скарбничка з германістики. (Посібник - порадник для студентів). Тернопіль: Астон, 2003. 352 с.
2. Der Weg die Zeitschrift für Deutschlernende. Ausgaben 29-33.-3-2000,1-3-2001. 195 p.
3. Themen neu 1, 2, 3 Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. München Hueber Verlag, 2003. 234 p.

Голова предметної комісії

Юлія ТОМЧАКОВСЬКА